

Parlamentul
Republicii Moldova

VO nr. 43
18.07.2024

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 215/2016 cu privire la tineret.

Anexe:

1. Proiectul Legii
2. Nota de fundamentare

Deputați în Parlament:

Adnosta Leo V.

Burduja P.

BAROVANNIȘ ALB

Pilipetcaș ALB

Grigore Novac

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. 261		
18	07	2024
Data		

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 215/2016 cu privire la tineret

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Art. I – Legea cu privire la tineret, nr. 215 din 29 iulie 2016 (Monitorul Oficial nr. 315-328/688 din 23.09.2016), se modifică și se completează, după cum urmează:

Capitolul II se completează cu articolul 8¹, 8² și 8³ care vor avea următorul cuprins:

”Articolul 8¹. Stimularea angajării în câmpul muncii a tinerilor specialiști

(1) Tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și profesional-tehnic postsecundar, angajați în câmpul muncii potrivit repartizărilor eliberate de ministerele de resort, sunt în drept să beneficieze de garanții sociale, precum:

a) acordarea locuinței gratuite dacă au acceptat încadrarea în câmpul muncii conform repartizării în sate (comune);

b) credit garantat de stat în mărime de 70% din soldul creditului garantat, pentru procurarea primului automobil;

d) scutirea de la plată a impozitului pe venit pentru primii trei ani de activitate.

(2) În condițiile prezentului articol, beneficiază de garanțiile sociale enumerate inclusiv tinerii specialiști care întrunesc condițiile specificate la alin. (1), se află în căutarea unui loc de muncă și acceptă angajarea în funcțiile vacante anunțate de Agenția pentru

ocuparea forței de muncă. În sensul prezentului articol, Guvernul va veni periodic cu o listă de locuri vacante precăutate.

Articolul 8². Acordarea locuinței gratuite tinerilor specialiști

(1) Tinerii specialiști angajați în câmpul muncii conform repartizării în sate (comune), pot, în limita disponibilității beneficia de locuință acordată gratuit în baza unui contract de comodat.

(2) Pentru a beneficia de locuință gratuită, tânărul specialist trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

a) este angajat și activează în raza unității administrativ-teritoriale conform repartizării din sat (comună);

b) nu deține în proprietate locuință în unitatea administrativ-teritorială de nivelul întâi în care este angajat în câmpul muncii;

c) nu a înstrăinat locuință în ultimii 5 ani pe teritoriul unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi în care este angajat în câmpul muncii;

d) nu a beneficiat de susținere din partea statului, autorităților administrației publice locale sau prin intermediul proiectelor realizate de stat, autoritățile administrației publice locale la procurarea locuinței, conform legislației în vigoare.

(3) După expirarea termenului de cinci ani de activitate în instituția publică (bugetară), locuința utilizată de către beneficiar, la solicitarea lui, se transmite gratuit în proprietatea acestuia.

(4) Modul de procurare, transmitere în folosință și, după caz, în proprietate a locuințelor gratuite acordate tinerilor specialiști se stabilește de Guvern.

Articolul 8³. Obligațiile tânărului specialist

(1) Tinerilor specialiști care au acceptat angajarea în câmpul muncii potrivit repartizării și tinerilor specialiști care au acceptat să activeze în funcțiile vacante propuse de Agenția pentru ocuparea

forței de muncă, le revine obligația să activeze în cadrul instituției repartizate cel puțin cinci ani. Transferul în alte instituții va fi efectuat în conformitate cu legislația în vigoare, în condițiile acoperirii necesarului de personal din instituțiile publice stabilite de ministerul de resort, în momentul efectuării transferului;

(2) Pentru nerespectarea obligațiilor prevăzute la alin. (1), tânărul specialist urmează să restituie cheltuielile suportate de stat pentru acordarea garanțiilor sociale și să răspundă conform legislației în vigoare.

Art. II – (1) Prezenta lege intră în vigoare din 1 ianuarie 2025.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ de FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 215/2016 cu
privire la tineret

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Prezentul proiect de lege a fost elaborat de către deputații din Frațiunea Blocului Comuniștilor și Socialiștilor.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de lege este înaintat în corespundere cu art. 73 din Constituția RM și art. 47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Situația în piața muncii a Republicii Moldova capătă un tablou alarmant în ultimii ani. Tendințele de globalizare, facilitarea efectuării studiilor peste hotare și accesul la piața muncii regională generează în mod constant exodul populației calificate și înalt calificate. Concomitent, și tendințele demografice negative constatate în ultimii ani acutizează problema ocupării în forța de muncă.

Conform datelor BNS pentru trimestrul I al anului 2024, din numărul total de tineri o categorie aparte o formează persoanele plecate peste hotare la lucru sau în căutare de lucru pentru o perioadă mai mică de un an și care nu urmează un nivel de educație sau formare profesională. Cea mai mare pondere în această categorie a fost înregistrată la tinerii de 25-29 ani (9,5% sau cca 13000 persoane).

Tendințe alarmante se atestă în sistemul de învățământ, unde potrivit datelor Ministerului Educației, în anul 2023, vârsta medie a profesorilor din sistem a constituit 49 de ani. Raportul cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public pentru anul 2022, relevă un tablou similar. La nivelul anului 2022, vârsta medie a funcționarilor publici a fost de 45 de ani. Aceasta fiind determinată de descreșterea numărul persoanelor în vârstă de 20-34 ani, înregistrată în perioada 2018-2022 la nivel de țară și de ponderea mare a pensionarilor în funcțiile publice: la nivel local –15,4% comparativ cu ponderea pentru autoritățile administrației publice centrale de 5,2%.

Potrivit Raportului Analitic privind ocuparea forței de muncă și tendințele pieței muncii 2023, prezentat de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, se atestă o discrepanță majoră în ceea ce privește competențele forței de muncă de pe piață și cele solicitate de angajatori. Analizând corelarea între cererea și oferta forței de muncă pe ocupații se observă discrepanțe semnificative, în mod special se semnalează o lipsă acută a forței de muncă calificate.

Anul		2022	2023	2022	2023
		Locuri vacante	Locuri vacante	Someri	Someri
Total, din care conform grupeii majore (%):		32108	32217	35003	26507
1	Legislatori, funcționari și manageri	1,7	1,8	1,2	1,5
2	Specialiști în diverse domenii de activitate	7,6	8,4	5,5	5,9
3	Tehnicienii și alți specialiști cu nivel mediu de calificare	6,7	7,1	3,5	3,8
4	Funcționari administrativi	3,3	3,3	1,6	1,8
5	Lucrători în domeniul serviciilor și comerț	14,2	14,5	7,4	7,7
6	Lucrători calificați în agricultură, silvicultură, acvacultură, pescuit și vânătoare	1,2	1,4	1,4	1,3
7	Muncitori calificați și asimilați	30,2	26,6	10,4	9,8
8	Operatori la mașini, asamblori de mașini	11,7	12,0	6,3	6,0
9	Muncitori necalificați	15,5	24,8	32,7	32,4
Persoane pentru prima dată în căutarea unui loc de muncă și fără o calificare		X	X	30,0	28,1

Sursa: Baza de date ANOFM

În lumina celor enunțate, necesitatea elaborării unor politici din partea statului în vederea susținerii tinerilor specialiști este evidentă. În caz contrar, în viitorul apropiat se va atesta o insuficiență omniprezentă a cadrelor în sectorul public per general. Concomitent, în pofida unor măsuri deja existente în acest sens, se ivește necesitatea unor politici durabile, care vor motiva tinerii specialiști să-și întemeieze viața în Republica Moldova, preferabil în localitățile de baștină.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege propune instituirea unor garanții sociale suplimentare tinerilor specialiști care acceptă încadrarea în câmpul muncii, conform repartizării autorităților publice centrale de resort.

Concomitent, garanțiile sociale se extind și asupra tinerilor specialiști care nu au fost repartizați de autoritatea publică centrală de resort, au mai activat anterior în câmpul muncii și au acceptat angajarea în funcțiile vacante anunțate de Agenția pentru ocuparea forței de muncă. În acest sens, Guvernul va veni periodic cu o listă de locuri vacante precăutate în sectorul public.

Proiectul de lege vizează tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și postsecundar fără a se face limitare la

specialitate. În așa mod, în vederea întrunirii calității de beneficiar, urmează să fie îndepliniți 2 factori:

1) subiectiv – beneficiar poate fi doar un tânăr în sensul Legii nr. 215/2016, absolvent al unei instituții de învățământ superior și profesional-tehnic postsecundar;

2) obiectiv – angajarea în câmpul muncii a avut loc în baza repartizării tinerilor specialiști operate de autoritățile publice centrale de resort sau, după caz, în baza listelor de locuri vacante disponibile pentru tinerii specialiști, transmise de Guvern Agenției pentru ocuparea forței de muncă.

Garanțiile sociale propuse enumeră următoarele:

a) acordarea locuinței gratuite dacă au acceptat încadrarea în câmpul muncii conform repartizării în sate (comune);

b) credit garantat de stat în mărime de 70% din soldul creditului garantat, pentru procurarea primului automobil, utilizând mecanismele de garantare a Guvernului aplicabile în alte programe similare, precum este proiectul „Prima Casă +”;

d) scutirea de la plată a impozitului pe venit pentru primii trei ani de activitate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Prezentul proiect de lege generează un impact deosebit în sectorul public așa cum este dedicat încadrării tinerilor specialiști de înaltă calificare în locurile de muncă vacante în cadrul instituțiilor publice, precum și după caz, instituțiile publice finanțate de stat. Măsurile stimulatorii prevăzute în prezentul proiect de lege se dedică generării unei intensificări a ocupării forței de muncă în sectorul public, beneficiarul indirect pe durată medie și îndelungată fiind statul în calitate de angajator.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentei legi va necesita alocarea suplimentară de mijloace financiare bugetare. Concomitent, pentru o mai eficientă estimare a cheltuielilor bugetare, se propune ca intrarea în vigoare a prevederilor să înceapă cu 1 ianuarie 2025. În aceste condiții Guvernul, la etapa planificării bugetului public național pentru anul 2025, va avea posibilitatea să estimeze cheltuielile și să le includă nemijlocit în buget.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prezentul proiect de lege nu generează impact direct asupra sectorului privat.

4.4. Impactul social

Prezentul proiect de lege comportă un impact social din perspectiva acordării unor garanții sociale suplimentare tinerilor specialiști care acceptă încadrarea în câmpul muncii conform repartizării.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prezentul proiect de lege nu generează impact direct asupra echității și egalității de gen.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prezentul proiect de lege nu generează impact direct asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Prezentul proiect de lege nu generează impact direct asupra mediului

5. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege urmează a fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

6. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice și anticorupție în conformitate cu art. 36 și 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 în procesul desfășurării procesului de avizare.

7. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege se încadrează în categoria actelor legislative organice prin prisma conținutului și specificul de reglementare a relațiilor social-economice. După adoptarea proiectului de lege, Guvernul, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentului proiect de lege.

8. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul de lege modifică cadrul normativ în vigoare cu privire la garanțiile oferite tinerilor specialiști încadrați în câmpul muncii conform repartizării de către autoritățile publice centrale de resort. În vederea implementării prezentului proiect de lege, Guvernul urmează să evalueze numărul de locuri vacante disponibile pentru tinerii specialiști pentru fiecare domeniu reglementat în parte, precum și să dispună alocarea unor mijloace dedicate din contul bugetului de stat în vederea acoperirii cheltuielilor aferente realizării prezentului proiect de lege. Adicional, modificările urmează a fi aduse la cunoștința publicului larg, așa cum dau naștere unor drepturi și raporturi juridice noi.

Deputați în Parlament

Oduostalco V. B.
DAROVANNANNA D. D.